

1.2 Nacionalno preverjanje znanja 2025 iz italijanščine v 3. razredu

Poročilo

Nacionalno preverjanje znanja (NPZ) iz italijanščine kot maternega jezika v 3. razredu predstavlja sistematično zunanje preverjanje, s katerim pridobivamo zanesljive podatke o dosežkih učencev na nacionalni ravni. Namen preverjanja je spremljanje in ocenjevanje jezikovnih kompetenc v skladu z učnimi cilji in standardi, opredeljenimi v učnem načrtu za italijanščino kot materni jezik ob zaključku prvega vzgojno-izobraževalnega obdobja.

Preizkus obsega različne naloge, s katerimi preverjamo ključne jezikovne spretnosti učencev, kot so razumevanje in interpretacija besedila, poznavanje in pravilna uporaba slovničnih pravil, pravopisnih zakonitosti ter besednega zaklada, kot tudi sposobnost tvorjenja smiselnih in funkcionalno ustreznih besedil. Naloge so oblikovane tako, da uravnoteženo vključujejo različne vrste in stopnje zahtevnosti, kar omogoča diferenciacijo in celovito vrednotenje jezikovnih kompetenc posameznikov.

Zasnova preizkusa je pedagoško premišljena in usmerjena v celostno preverjanje sposobnosti razumevanja ter ustvarjanja jezikovnih vsebin, pri čemer je poudarek na uporabi višjih miselnih procesov, natančnosti in zavestni rabi jezika v skladu z učnimi standardi. Strukturiranost nalog spodbuja razvoj jezikovnih spretnosti, ki so ključne za uspešno nadaljnje izobraževanje in učinkovito sporazumevanje.

Preizkus vsebuje naloge zaprtega tipa (izbira med ponujenimi odgovori), polodprtega tipa (kratki odgovori) ter odprtega tipa, pri katerih učenci samostojno oblikujejo daljša besedila ali podrobneje argumentirajo svoje odgovore. Takšna raznolikost omogoča poglobljeno spremljanje napredka in razvoj posameznih jezikovnih kompetenc ter omogoča natančnejšo diferenciacijo med različnimi ravni dosežkov.

Marca 2025 je bilo izvedeno nacionalno preverjanje znanja iz italijanščine za učence tretjega razreda vseh treh osnovnih šol z italijanskim učnim jezikom na narodnostno mešanem območju Slovenske Istre. Preizkusa se je udeležilo 69 učencev.

Pri oblikovanju preizkusa so bile posebej upoštevane starostna in razvojna stopnja učencev, ki imajo omejene, a razvijajoče se izkušnje s svetom. Zato so bile izbrane teme besedil, ki so učencem blizu, ter so hkrati namenjene prepoznavanju različnih besedilnih vrst. Predmetna komisija je na podlagi učnega načrta izbrala krajša besedila, ki obenem spodbujajo tudi medpredmetno povezovanje in razmislek.

Za letošnje preverjanje je bilo izbrano umetnostno pripovedno besedilo z naslovom *E se io non fossi io?*, ki ustreza starostni skupini in spodbuja razvoj kritičnega mišljenja.

Preizkus je imel dvodelno strukturo. Prvi del je vseboval naloge z naraščajočo stopnjo zahtevnosti, razdeljene v tri sklope: preverjanje razumevanja besedila (naloge 1, 2 in 3), preverjanje rabe jezika in skladenjskih zmožnosti (naloge 4, 5 in 6) ter preverjanje poznavanja in uporabe besedišča (nalogi 7 in 8). Oblika nalog je bila učencem znana, saj so pri razumevanju besedila reševali naloge alternativnega, izbirnega in kratkega odgovora, pri preverjanju skladenjskih zmožnosti pa naloge dopolnjevanja. Naloge za preverjanje besedišča so bile prav tako zastavljene kot naloge alternativnega in izbirnega tipa.

Drugi del preizkusa je predstavljala tvorbeni naloga (naloga 9), ki jo je predmetna komisija opredelila kot nalogo višje zahtevnostne ravni. Glede na razvijajoče se in še omejene zmožnosti pisnega izražanja ob zaključku tretjega razreda so učenci morali pisno oblikovati besedilo, v katerem so si predstavljali življenje v drugi državi ter opisali svoj dom, jezik, oblačila in šolo.

Celoten preizkus je vseboval 9 nalog z 19 postavkami, pri čemer je bilo mogoče doseči skupno 23 točk. Takšna zasnova omogoča celovito in diferencirano oceno jezikovnih kompetenc ter podpira nadaljnji razvoj pedagoških pristopov skladno z učnimi cilji.

Dosežki po spolu

Primerjava dosežkov po spolu v šolskem letu 2024/25 kaže na povprečno boljšo uspešnost učenk pri preizkusu iz italijanščine.

Opis dosežkov po kategorijah

Učenka/učenec razume prebrano besedilo

V kategoriji so bile tri naloge, skupaj ovrednotene z devetimi točkami od skupno triindvajsetih. Velika večina učencev je uspešno reševala naloge, namenjene preverjanju bralnega razumevanja in iskanju bistvenih podatkov v besedilu (naloge 1, 2a, 2b, 2c, 2d) ter nalogo, ki preverja razumevanje poteka dogodkov (naloga 2e). Najslabše rešena naloga v tej kategoriji je bila naloga 2b. Ugotovljene težave pri njenem reševanju najverjetneje izhajajo iz dejstva, da so morali učenci iskati zahtevane informacije v obbesedilnih navedbah. Naloga je namreč zahtevala prepoznavo naslova knjige, iz katere je bilo besedilo povzeto.

Učenka/učenec upošteva pravila italijanskega jezika

Velika večina učencev je uspešno rešila nalogi, ki sta preverjali pravilno zapisovanje pogosto rabljenih besed s pisanimi črkami (naloge 4) in metajezikovno zmožnost prepoznavanja pravilnih slovničnih oblik (naloge 5). Prav tako sta bili uspešno rešeni nalogi 6.a in 6.b, ki sta zahtevali ustrezno ločevanje besed v stavkih različne dolžine.

Več kot polovica učencev je uspešno reševala naloge, ki preverjajo prepoznavanje sinonimov in protipomenk ter naloge 8.a, 8.b in 8.c, ki preverjajo razumevanje besednih zvez s prenesenim pomenom.

Učenka/učenec tvori krajše besedilo

V to kategorijo sodita dve nalogi, ocenjeni skupaj s šestimi točkami od skupno 23 (naloge 3.b, 9.a, 9.b in 9.c). Reševanje teh nalog je zahtevalo izdelavo besedila, ki mora biti kohezivno, koherentno in skladno s pravili italijanskega jezika. Učenci so imeli pri reševanju teh nalog težave. Sklepamo, da gre zaposledico dejstva, da je bilo treba v besedilu upodobiti hipotetično izkušnjo življenja v drugi državi. Težave so lahko tudi zato, ker je bilo od učencev zahtevano povezovanje resničnih in domišljjskih informacij ter pisanje jasnih in popolnih stavkov, ki tvorijo smiselno besedilo. Naloga 9.b se je izkazala za posebej zahtevno. Zastavljena naloga je zahtevala oblikovanje besedila z pisanimi črkami, pri čemer je bila pozornost usmerjena na jezikovno pravilnost v smislu pravopisne natančnosti (dosledna raba velikih in malih začetnic, ustrezna uporaba ločil), oblikoslovne pravilnosti (pravilno ujemanje med določnimi členi, samostalniki, pridevniki ter pravilna raba množinskih oblik) ter skladenske ustreznosti (logičen in pravilen vrstni red stavčnih členov ter ujemanje med osebkom in povedkom).

Priloga za učiteljice/učitelje

Spodbujati redno, vsakodnevno branje ter učencem zastavljati vodena vprašanja, ki razvijajo razumevanje, krepijo pozornost in spodbujajo aktivno interakcijo z besedilom. Obravnavati napako kot sestavni del učnega procesa. Učencu omogočiti razmislek o storjenih napakah ter jih preoblikovati v priložnost za učenje in napredovanje. Pri tem ima ključno vlogo neprekinjena, jasna in razvojno naravnana povratna informacija, ki je ciljno usmerjena, pravočasna ter oblikovana tako, da učenec razume, kaj že uspešno obvlada in na katerih področjih še lahko napreduje.

Priloge:

Priloga 1: **Struktura in opis preizkusa znanja**

Priloga 2: **Osnovni statistični podatki in porazdelitev dosežkov v državi**

Priloga 3: **Specifikacijska tabela**

Priloga 4: **Dosežki po spolu**

Priloga 5: **Dosežki po regijah**

Struktura in opis preizkusa znanja

1 Predmet: ITALIJANŠČINA**2 Podlaga za preizkus**

Crasnich, S. [et al.]. *Učni načrt. Osnovna šola z italijanskim učnim jezikom. Italijanščina* [Elektronski vir]. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo, 2011.

3 Shema preizkusa

	Opis	Predvideni čas	Delež v skupnem številu točk
Preizkus	(Ne)umetnostno besedilo z nalogami za razumevanje besedila (največ dve besedili) in naloge, ki preverjajo – jezikovno znanje in – tvorjenje krajšega besedila (pripovedovalno, opisovalno, utemeljevalno besedilo).	45 minut	Bralno razumevanje in pisno sporočanje: 50 % Poznavanje besedišča: 25 % Poznavanje in uporaba jezika: 25 %

4 Tipi nalog in vrednotenje

	Število nalog	Tipi nalog	Skupno število točk	Vrednotenje
Preizkus	do 10 nalog za oba dela preizkusa	Naloge objektivnega tipa (razumevanje besedila, preverjanje jezikovnega znanja), pri katerih učenec ¹ : – izbere pravilno/nepravilno trditev – izbere pravilni odgovor med več možnimi odgovori – poveže besedno sporočilo z ustreznim besednim/nebesednim sporočilom; – iz besedila izlušči informacijo, ki je ali ni dana; – uredi dele besedila v ustrezno zaporedje oziroma jih poveže v smiselno celoto; – smiselno povzema besedilo: kratki odgovori na vprašanja, dopolnjevanje besedila z besedami; – dopolni besedilo (<i>cloze</i>); – dopolni besedilo z izbrano slovnično strukturo; – dopolni ali pretvori povedi; – poveže dele besednih zvez; stalne besedne zveze; – prepozna sopomenke in protipomenke. Vodeno tvorjenje krajše besedilne vrste, pri kateri učenec: – piše besedilo na podlagi danih izhodišč;	do 25 točk	v skladu s točkovnikom

¹ Moška slovnična oblika je uporabljena enakovredno za oba spola.

		– opiše fotografijo/risbo; – odgovori v obliki kratkega besedila; naloge polodprtega tipa.		
--	--	--	--	--

5 Sestava preizkusa glede na taksonomske stopnje

Taksonomske stopnje	Delež v preizkusu
1. znanje in poznavanje	30 %
2. razumevanje in uporaba	40 %
3. samostojno reševanje novih problemov, samostojna interpretacija, vrednotenje	30 %

6 Opis preizkusa

Preizkus znanja preverja:

- razumevanje prebranih umetnostnih ali neumetnostnih besedil (pripovedovalno, opisovalno, utemeljevalno besedilo) – največ dve besedili, tudi prirejeni,
- osnovno poimenovalno, slovnično (besedotvorje in skladnja), slogovno in pravopisno zmožnost,
- zmožnost tvorjenja krajše besedilne vrste na podlagi dane iztočnice.

IZLOČENE VSEBINE

Vsebine preizkusa se nanašajo na vse jezikovne zmožnosti, ki so jih učenci razvili v 1. vzgojno-izobraževalnem obdobju osnovne šole. **Nobena vsebina ni izločena**, ker so cilji v učnem načrtu zastavljeni procesno in jih mora učenec obvladati kot celoto.

7 Pripomočki

Učenec lahko uporablja modro ali črno nalivno pero oziroma moder ali črn kemični svinčnik.

Struttura e descrizione della prova di Verifica Nazionale delle Competenze nella classe terza

1 Materia: **ITALIANO come lingua materna**

2 Le prove di verifica hanno rispondenza con gli obiettivi del curriculum formativo:

Sergio Crasnich [et al.]. *Programma. Scuola elementare con lingua d'insegnamento italiana. Lingua italiana* [Versione elettronica]. Ljubljana: Ministero per l'Istruzione e lo Sport: Istituto dell'Educazione della RS, 2011.

3 Schema delle prove:

	Tipi di prove	Tempo	Percentuale nella prova scritta
Prova scritta	Competenza comunicativa e letteraria: educazione e motivazione alla lettura (fino a due testi). Competenza metalinguistica: riflessione sulla lingua. Produzione scritta di un breve testo narrativo, descrittivo o argomentativo.	45 minuti	Comprensione e produzione di testi: 50 % Conoscenza del lessico: 25 % Riflessione sugli usi della lingua: 25 %

4 Tipologia degli esercizi e valutazione

	Numero degli esercizi	Tipologie degli esercizi	Punteggio complessivo	Valutazione
Prova scritta	Fino a un massimo di 10 esercizi	Prova di verifica delle competenze di comprensione di un testo e di riflessione sulla lingua, composta da esercizi delle seguenti tipologie: - quesiti con risposta di tipo vero/falso, - quesiti con risposta a scelta multipla, - quesiti implicanti il collegamento di un testo scritto alla rispettiva frase o immagine, - quesiti implicanti l'individuazione nel testo di informazioni esplicitate e di informazioni non esplicitate, - quesiti implicanti l'ordinamento di parti di un testo nella corretta successione (incastro) o il loro collegamento in senso compiuto (matching), - quesiti a risposta breve e/o implicanti la formulazione di sintesi, - quesiti implicanti il completamento di testi con parole (cloze), - quesiti implicanti il completamento di un testo con una determinata struttura grammaticale (cloze grammaticale), - quesiti implicanti il completamento o la manipolazione di strutture grammaticali, - quesiti implicanti il riconoscimento, collegamento e/o manipolazione di modi di dire ed espressioni idiomatiche,	Fino a 25 punti	Il punteggio viene determinato di volta in volta in riferimento al livello delle richieste formulate e in relazione ai tipi di esercizi.

		- quesiti implicanti il riconoscimento e/o la manipolazione di sinonimi, contrari. Stesura di una composizione scritta appartenente a una tipologia testuale, nella quale l'alunno ¹ : - stende un testo sulla base di una consegna data, - descrive un'immagine, una fotografia o un disegno, - risponde in forma di breve testo (domande a risposta breve, domande semistrutturate).		
--	--	---	--	--

5 Criteri di valutazione della verifica

Livello raggiunto	Percentuale nella prova scritta
Conoscenza	30 %
Comprensione e applicazione	40 %
Analisi, sintesi, valutazione	30 %

6 Prova scritta

Contenuti della prova:

- lettura e comprensione di testi narrativi letterari o di testi non letterari, anche ridotti e/o adattati (fino a due testi);
- riflessione sulla lingua: riconoscimento delle strutture della lingua, arricchimento del lessico e uso corretto delle principali regole ortografiche;
- produzione di brevi testi scritti sulla base di una consegna.

CONTENUTI ESCLUSI

I contenuti della prova presuppongono la padronanza integrale delle abilità linguistiche acquisite nel primo ciclo della scuola elementare. Trattandosi di obiettivi acquisiti in modo olistico nel corso del processo di insegnamento e apprendimento, **non è possibile escludere alcuno degli obiettivi proposti nel programma.**

7 Requisiti

Per la prova scritta l'alunno può usare la penna a sfera (biro) o la penna stilografica.

nazaj na **Poročilo**

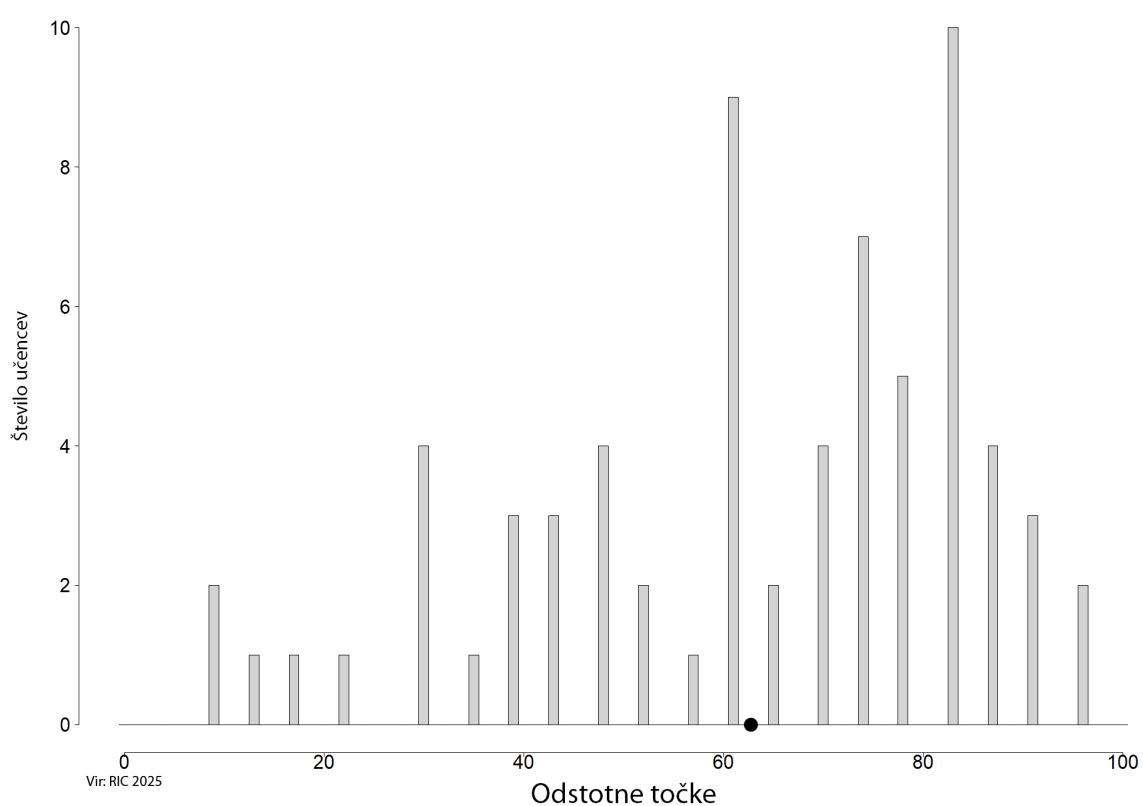
¹ I termini al maschile vanno intesi in senso inclusivo e indipendente dal genere.

Osnovni statistični podatki (italijanščina 3. razred, NPZ 2025)

Število učencev	69
Število postavk	19
Možne točke	23
Povprečno št. točk	14,43
Povprečno št. odstotnih točk	62,76
Standardni odklon odstotnih točk	22,41
Indeks težavnosti	0,63
Indeks zanesljivosti	0,89

Porazdelitev dosežkov v državi (italijanščina 3. razred, NPZ 2025)

Porazdelitev točk pri predmetu ITALIJANŠČINA (3. razred, 2025, N = 69)

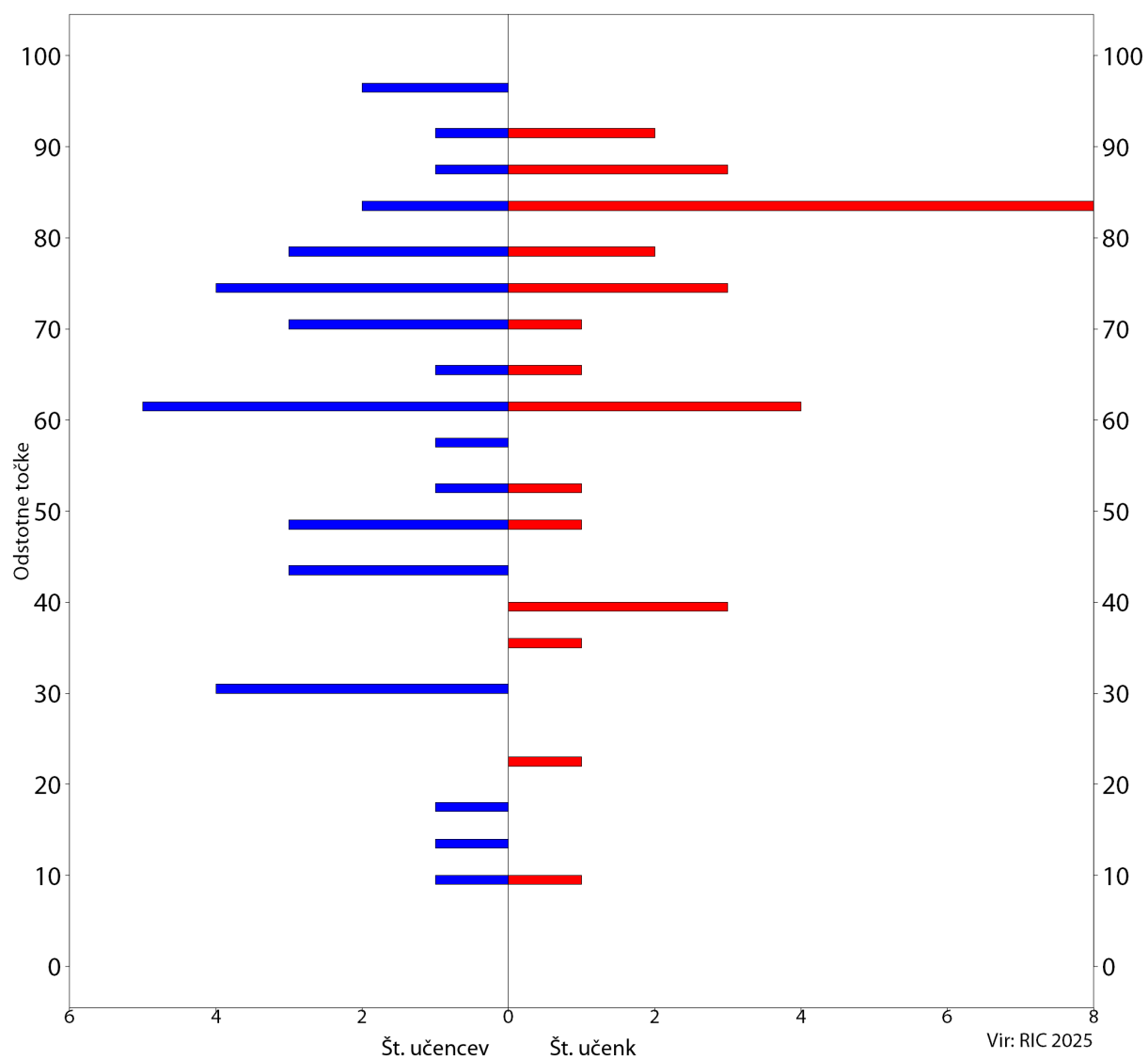

[nazaj na Poročilo](#)

Specifikacijska tabela (italijanščina 3. razred, NPZ 2025)

Naloga	Točke	Zmožnost	Opis znanja	Taksonomska stopnja	Tip naloge	IT	ID
1	3	bralno razumevanje	Učenec razume prebrano besedilo	I	alternativni tip	0,86	0,53
2.a	1	bralno razumevanje	Učenec razume prebrano besedilo	II	izbirni tip	0,67	0,48
2.b	1	bralno razumevanje	Učenec razume prebrano besedilo	II	izbirni tip	0,13	0,30
2.c	1	bralno razumevanje	Učenec razume prebrano besedilo	II	izbirni tip	0,88	0,47
2.d	1	bralno razumevanje	Učenec razume prebrano besedilo	II	izbirni tip	0,87	0,50
2.e	1	bralno razumevanje	Učenec razume prebrano besedilo	II	izbirni tip	0,68	0,49
3.A	1	bralno razumevanje	Učenec razume prebrano besedilo	III	odgovor na vprašanje	0,41	0,21
3.B	1	metajezikovna zmožnost	Učenec tvori krajše besedilo	III	odgovor na vprašanje	0,32	0,41
4	1	metajezikovna zmožnost	Učenec upošteva pravila italijanskega jezika	I	dopolnjevanje-izbirni tip	0,87	0,60
5	1	metajezikovna zmožnost	Učenec upošteva pravila italijanskega jezika	II	dopolnjevanje-izbirni tip	0,58	0,64
6.a	1	metajezikovna zmožnost	Učenec upošteva pravila italijanskega jezika	I	dopolnjevanje	0,83	0,63
6.b	1	metajezikovna zmožnost	Učenec upošteva pravila italijanskega jezika	II	dopolnjevanje	0,70	0,66
7	1	pomenoslovje	Učenec upošteva pravila italijanskega jezika	I	alternativni tip	0,64	0,68
8.a	1	pomenoslovje	Učenec upošteva pravila italijanskega jezika	II	izbirni tip	0,74	0,67
8.b	1	pomenoslovje	Učenec upošteva pravila italijanskega jezika	II	izbirni tip	0,64	0,53
8.c	1	pomenoslovje	Učenec upošteva pravila italijanskega jezika	II	izbirni tip	0,67	0,65
9.A	3	pisni sestavek-upoštevanje navodil, vsebinska ustreznost	Učenec tvori krajše besedilo	III	tvorbna naloga	0,48	0,60
9.B	1	pisni sestavek-pravopis, ločila	Učenec tvori krajše besedilo	III	tvorbna naloga	0,14	0,38
9.C	1	pisni sestavek-besedišče	Učenec tvori krajše besedilo	III	tvorbna naloga	0,64	0,49

Dosežki po spolu (italijanščina 3. razred, NPZ 2025)

[nazaj na Poročilo](#)

Dosežki po regijah (italijanščina 3. razred, NPZ 2025)

REGIJA	Povprečje	Standardni odklon	Število učencev	Število šol
Obalno-kraška regija	62,76	22,41	69	7

[nazaj na Poročilo](#)